

УДК: 687.01:391:[316/77-028(043)]

ПОКАЗИ МОДИ В УКРАЇНІ ПЕРІОДУ НЕЗАЛЕЖНОСТІ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ, ВИКЛИКИ ЧАСУ

ДИХНИЧ Людмила

Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна
dl5020640@gmail.com

У статті розглянуто особливості розвитку показів моди в Україні за часів Незалежності. Проаналізовано основні етапи становлення Ukrainian Fashion Week як базової платформи української fashion-системи для демонстрації колекцій дизайнерів. Висвітлено напрями діяльності сучасних дизайнерів, пов'язаних із викликами сучасності, зокрема, у зв'язку із повномасштабною війною в Україні. Наголошено, що створення адаптивного одягу є ключовим напрямком для української системи моди.

Ключові слова: покази моди, дизайн одягу, колекція, демонстратори одягу, адаптивний одяг.

ВСТУП

Новітні процеси соціально-культурного розвитку з початком доби Незалежності в Україні з 1991 р. вплинули на всі види творчості, наповнили їх новим образно-змістовим сенсом. Після розпаду СРСР система будинків моделей теж припинила своє існування. На зміну штатним дизайнерам почали приходити молоді творчі люди, які прагнули самовираження. За роки Незалежності події Ukrainian Fashion Week регулярно висвітлюються не лише у вітчизняній, але й у міжнародній fashion-пресі. Українські дизайнери сьогодні представлені на світових платформах онлайн-шопінгу, одяг та аксесуари їх авторства користуються широким попитом.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завданням даного дослідження є аналіз тенденцій розвитку показів моди в Україні у період Незалежності України.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Нові підходи і концепції мистецтва періоду незалежності охарактеризувала Т. Кара-Васильєва; авторка справедливо зазначає, що період 1990-х рр. кардинально відрізняється від попередніх періодів розвитку мистецтва України. «Разом із здобуттям державної незалежності приходить чітке розуміння специфіки і природи народного та професіонального мистецтва, законів їхнього розвитку. Художнє життя цього десятиліття відзначається надзвичайною широтою і калейдоскопічністю. Виникають численні галереї, які формують арт-ринок, численні «проекти», «акції», поширення набуває концепція «артефакту», відбуваються виставки за кордоном, українські митці розглядають свою творчість у контексті світових

тенденцій розвитку» [1, с. 62]. Дослідниця наводить характеристики процесу творчості: «Творення «образу» митці розуміють як особливу, специфічну галузь пізнання світу, наповнену емоційною змістовністю, філософськими розмірковуваннями, з тяжінням до образотворення, посиленням індивідуального, неординарного бачення навколишнього світу, з особливою манерою виконання – емоційно насиченою і змістовною» [1, с. 62].

Сфера моделінгу активно розвивалася, а сама мода була ще і захопленням, засобом творчого самоствердження молодих митців. В той же час було багато конкурсів краси і учасникам потрібен був відповідний одяг, тож моделінг почав набирати обертів на клубних показах. На цьому підґрунті й виникла ідея створення такої платформи, де Українські дизайнери могли б представляти свої творіння широкому загалу.

Співзасновниками першого Ukrainian Fashion Week стали журнал «Єва» на чолі з головним редактором І. Данилевською, Будинок моди «Сергій Бизов» та РІА «Янко», керівником якого був Володимир Нечипорук. В інтерв'ю В. Нечипорук розповідав, що для того, щоб дізнатися всі правила проведення заходів такого формату згідно зі світовими стандартами, організатори надіслали запит до палати високої моди в Парижі: «Ми дуже вдячні відповідальній особі з, яка відправила в Україну положення про тиждень прет-а-порте». Команда Ukrainian Fashion Week отримала інструкцій з інформацією про те, що дизайнерам – учасникам тижня моди необхідно випускати по дві колекції на рік (у кожній має бути не менше 30 одиниць) необхідно дотримуватися сезонності, розмірної сітки тощо. І в листопаді 1997 року відбулися перші покази» [2].

Перший Тиждень моди в Україні пройшов під назвою «Український тиждень прет-а-порте «Сезони моди», а у 2006 р. за основу взято назву «Ukrainian Fashion Week». Ірина Данилевська розповідала: «Метою Ukrainian Fashion Week було залучити Україну до «модної мапи світу», адже ще в 1995 р. розповсюдженням було явище, коли клієнт міг попросити українського дизайнера нашити лейбл «Made in Italy» попри те, що виріб їм дуже подобався. З огляду на те, що нині вироби від українських дизайнерів вдягають Леді Гага, Діта фон Тіз, Тільда Суинтон та інші медійні особистості, Ukrainian Fashion Week впевнено прямує до поставленої мети» [3].

Під час першого Українського тижня глядачів розташували по обидвох боках від подіуму. Відтоді подіумом Ukrainian Fashion Week крокували моделі, представляючи колекції нині відомих і успішних українських дизайнерів: Лілії Пустовіт, Віктора Анісімова, Лілії Літківської, Вікторії Гресь, Ольги Громової, Олександра Гапчука, Оксани Караванської тощо. Український тижень моди став стартовим майданчиком для багатьох молодих і амбітних дизайнерів, таких як Адре Тан, Жан Гріцфельд, Іван Фролов, Олена Буреніна, Яна Червінська, Олена Бурба, Хрстина Бобкова, Руслан Багінський та багато інших, які мають світове визнання [4].

Переживаючи вплив економічних та політичних подій, Українські тижні моди з листопада 1997 р. до лютого місяця 2022 р. проводились безперервно двічі на рік, як встановлено в загально-світових правилах, дотримуючись сезонності. Лише у вересні 2021 р. з огляду на пандемію COVID-19 виступили з

«концепцією поза сезонності – NO SEASON». В рамках Ukrainian Fashion Week проводиться багато виставок, спецподій та соціальних проєктів, а також лекцій, під час яких спікери звертають увагу гостей на актуальні проблеми та важливі події у fashion-середовищі.

Щорічно під егідою Ukrainian Fashion Week відбувається низка важливих для України проєктів: Best Fashion Awards (Перша Українська Премія в галузі моди (з 2010 р.), Holiday Fashion Week (покази круїзних колекцій та пляжних аксесуарів, що відбувались в Одесі (з 2007 по 2018 рр.), Всеукраїнський конкурс молодих дизайнерів одягу «Погляд у майбутнє» (з 2000 р.), фестиваль fashion-фільмів Fashion Film Festival Kyiv (з 2018 р.). Ukrainian Fashion Week є майданчиком для міжнародних fashion-проєктів: дизайнери зі світовим ім'ям – Елі Сааб (Elie Saab) (2009) та Стефан Роллан (Stephane Rolland) (2010) презентували в Києві у рамках UFW колекції Haute Couture. У 2011 р. свою колекцію під час Ukrainian Fashion Week представив Антоніо Берарді (Antonio Berardi), а березень 2012 р. ознаменувався проєктом Eurofashion, що зібрав дизайнерів з 16 країн-учасниць EURO-2012 [5].

Соціальний бік Ukrainian Fashion Week спрямований на важливі аспекти сьогодення. Так, починаючи з 2011 р., серед волонтерів Тижнів моди працюють й люди зі спеціальними потребами, а у 2016 р. одним з героїв проєкту Ukrainian battle of tailors був ветеран АТО з проєкту «Переможці». Того ж року, під час показу дизайнера Софії Русиневич, що мав назву «Я машина», на подіум вийшов ветеран АТО. Обидва ветерани пережили ампутацію [6].

За час повномасштабної війни постраждало багато галузей життя. Чи не найгірше від цього постраждала сфера української моди, бо попит на дизайнерські вироби саме в Україні зменшився. Однак, дизайнери знаходять нові шляхи для подолання викликів часу: переформатовують свої виробничі потужності для забезпечення ЗСУ, допомагають через комунікаційні меседжі у показах колекцій доносити інформацію про те, що відбувається в Україні.

Чотири сезони українські дизайнери представляли Україну на світових показах у Лондоні, Берліні та Лос-Анжелесі. Але у вересні 2024 р. Ukrainian Fashion Week повернувся до залів Мистецького арсеналу. Цю головну ідею фешн-події підтримали близько 50 дизайнерів і підготували покази з новими форматами. Також у сезоні FW25-26 Ukrainian Fashion Week розпочали благодійну ініціативу «Обличчя героїв». Цей проєкт спрямований на підтримку, відновлення та реабілітацію поранених з мінно-вибуховими травмами обличчя. «Війна змусила нас зіткнутися з новою реальністю, де створення адаптивного одягу є ключовим напрямком для індустрії. Ми живемо в країні, де інклюзивність є не просто обов'язком, а необхідністю та новим стандартом для нас», – сказала Ірина Данилевська, співзасновник і генеральний директор Ukrainian Fashion Week [7]. Окреслений напрям роботи дизайнерів обумовлений важливістю врахування потреб реалій сьогодення.

ВИСНОВКИ

Розвитку показів моди в Україні сприяє активна діяльність талановитих дизайнерів і демонстраторів одягу, які виразно представляють вироби не лише українських дизайнерів, а й беруть участь у показах на світових подіумах. Головною метою показу моди є демонстрація останніх колекцій дизайнерів

покупцям, засобам масової інформації та широкому колу споживачів і шанувальників. Тиждень моди надає дизайнерам можливість для демонстрації своєї творчості та просування своїх брендів, а також дозволяє ознайомитися з останніми тенденціями та стилями у світі моди.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кара-Васильєва Т. В. Історія мистецтва XX століття: концепція, нові підходи й оцінки. Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. 2007. Вип. 7. С. 53–64.
2. Дихнич Л. Інтерв'ю з Володимиром Нечипоруком «Історія Ukrainian Fashion Week», 2023. Київ, 28.05.2023 р.
3. Дихнич Л. Інтерв'ю з Іриною Данилевською «Українська мода: сучасні виклики та тенденції», 2023. Київ, 28.05.2023 р.
4. Татаренко І. Що треба знати про Український тиждень моди. BBC News Україна. 2018. URL: <https://surl.li/okktdn>
5. Museum: Данилевська Ірина Борисівна. URL: <http://labs.journ.univ.kiev.ua/spring2017/%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0>
6. Вереньова Д. Україна наносить себе на модну мапу світу: що слід знати про Ukrainian Fashion Week. 24 Канал. 2021. URL: https://24tv.ua/economy/ukrainian-fashion-week-istoriya-stvorenniya-novini-ekonomiki-ukrayini_n1716027
7. UFW Запускає програму адаптивної моди «Functional clothing». URL: <http://fashionweek.ua/news/ufw-zapuskaye-programu-adaptivnoyi-modi-odyag-z-funktsiyeyu/>

DYKHNYCH L.

FASHION SHOWS IN UKRAINE DURING THE PERIOD OF INDEPENDENCE: DEVELOPMENT TRENDS, CHALLENGES OF THE TIME

The article examines the peculiarities of the development of fashion shows in Ukraine during the period of independence. It analyses the main stages of the formation of Ukrainian Fashion Week as the basic platform of the Ukrainian fashion system for showcasing designers' collections. It highlights the areas of activity of contemporary designers related to the challenges of the present day, in particular in connection with the full-scale war in Ukraine. It is emphasised that the creation of adaptive clothing is a key direction for the Ukrainian fashion system.

Keywords: fashion shows, clothing design, collection, clothing demonstrators, adaptive clothing.